

Передплата

«РУСЛАНА» виходить:
в Австрії
в рік 30 пер.
в п.ч року 10 пер.
на чверть року 5 пер.
а в місяць 1-70 пер.

За границю:

в рік 16 рублів
або 36 франків
в п.ч року 8 рублів
або 18 франків
Повсякденне число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і думу ми живем: а по вольемх млюста і віри не вольемх,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
врім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудня.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. м. Дембровского (Хорун-
цими). Експедиція місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сляшко
напопередне застережене.—
Реклямації неопечатаїне
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

„Роботяща“ дума.

(Δ) Розправа над правительственною заявою в думі покінчила ся, а тепер дума переходить по ціломісячнім майже єствованю до законодатної роботи, щоби показати свою „спосібність до праці“. Одначе ся спосібність до праці не обіцює великих успіхів. Доси може дума почванити ся невеличкими доказами роботи: вибрала мірава президию доволі легко задля побозумія між правцею а октобристами, дала на царский привіт відповідь адресою, а тут вже в розправі над адресою дійшло до боротьби між згаданими двома сторонництвима, так що правця уложила окрему адресу. А вже розправа над правительственною заявою довела до цілковитого розстрілення, замішаня і розстрою в думі.

Розправа над заявою міністра-президента Столипіна подавала добру нагоду висловити погляди, бажаня і домагаия що до сучасного положеня Росії і політики державної в будучині. Одначе в розправі виринуло аж шість окремих внесень від шести сторонництв що до переходу до дневного порядку.

Але всі ті внесеня відкинено і з того виходить, що дума сама не знає, чо-го она бажає і якою дорогою думала би повести Росию до красшої будучини, до в дродия. Се стає певним доказом, що в думі нема певної зорганізованої більпости парламентарної, яка кермувала би роботою в думі і що нема там сторонництва, котре би могло надати провідну ідею, напрям політиці державній. Тимто можна сумнівати ся, чи до такого становища підіймуть ся октобристи з Гучковом на чолі.

Правительство показало повну байдужність до сеї розправи, а не тільки міністрів не було на тій розправі, але й Столипін, котрий звичайно пильно являв ся на засіданях, сим разом мало коли показував ся, неначе бажачучи злегковажити значіне сеї розправи. У Франції звичайно правительство заявляє ся рішучо за одну формулою переходу до дневного порядку, а коли ся формула перепаде, тоді висновує правительство відповідні послідовности.

В думі очевидно не турбувало ся правительство тим, яку формулу ухвалить в палаті. Президент думи піддав насамперед під голосованє внесене польского кола не умотивоване, просте, а хоч звертали єго бачність, що се може придати ся на кінці, колиб всі інші внесеня пе-

репали, він піддав се під голосованє і внесеня перевалило ся.

Здавало ся, що внесене октобристів і уміркованої правіці одержить більшість, а звучало оно ось як: «Державна дума, вислухавши заяви президента міністрів і маючи сильне постановленє, приступити до законодатної праці для переведеня реформ відповідних духови часу і конечних, а заразом витривало в межах вказаних законами користувати ся правом контролі над легальністю поступованя правительства, переходить до дневного порядку». Але се внесенє також перепадо голосами крайної правіці і цілої лівіці. За ним перепали також інші внесеня.

Внесенє презеса Дмовского предклядало простий перехід до дневного порядку і се був найзагальнійший і найпростий вихід, але з вини октобристів, котрі були певні побіди що до свого внесеня, оно упало. Здавало ся доси, що октобристи мають організаційний змисл, а тепер виявило ся противне, а найбільше винуватий тут їх провідник Гучков. Наколи отже бажачуть відограти яку ролю в думі, повинні собі виглядіти спосібнішого провідника, бо й з промов речників сего сторонництва не можна було набрати переконаня, щоби мали ясно витичену мету і вироблені певні засади політичні, а кождий промовляв на свій погляд і йшов своєю дорогою.

Може бути, що тепер, коли треба буде приступити до справдешньої роботи, а не лише переливати з порожного в пусте і перемелювати високопарні оклики, вироблять ся посеред думи парламентарні робітники, спосібні до дійсної законодатної роботи. Якаб не була ся дума, всеж ліпше, що й така є, як би не було ніякої, чей перегодом обставини доведуть до чоґось красшого.

Промова д-ра Дрекля над наглим внесенєм Масарика.

(Дальше).

Держава і ми тут будемо старати ся уладити, якою повинна бути наука в народній школі, нехай отже др. Масарик приїде і мені покаже сю новітну методу. Наколи він мене не переконає, що она ліпша, то я прийму її радо. Нині можна осягнути назву поступовця, наколи лише говорить ся, що уладженє нашої народної школи не стоїть на відповідній висоті. Ми бажачемо надати науці иншу методу, відкинути се, що для дітей ще передчасне, впоїти в науку більше духа, і дати їй

спромогу, більше розвивати індивідуальність. Колиж ми сего бажачемо, то треба з того, що маємо, дещо відкинути. Алеж не відбирайте дітям сталих засад християньского світогляду. Чи в науці релігії впоїмо в вас засаду, котра би вас морально поспувала (Социаліст Ельдерш: сповідь!) Сего ви не розумієте. (Ельдерш: се розуміють лише священники, але діти ні!) Я сам був сповідником дітей і з власного досвіду знаю, скільки сталих постанов зробили діти в сповіди. Признаю, що робота сповідника належить до найтруднійших і що тут деколи зробить ся похибка. Але де є такі судії, котрі не помилять ся? А мимо того не будемо їх поваги підкопувати. Чиж справді хочете спробувати, утворити школу без Бога? Не думайте! Навіть найбільш поступові краї, н. пр. Америка, бажачуть виразно в школі релігійного вихованя, а у Франції, де повикидано хрести, де намагано ся утворити чисто безісповідну школу, починають тепер вже зпов гогорити про Бога. Утилітарне вихованє показало ся недобрим. Як мені не вірите, підїть до професора Ферстера в Цириху, котрий намагає ся розв'язати задачу, на яку визначено нагороду, щоби витворити науку про вихованє без всякого огляду на Бога. Чотири роки трудив ся над тим, а нині дійшов до переконаня: се неможливо, нема етики без Бога. Чи думаєте, що ціла маса т. зв. вольнодумних, социал-демократичних учителів зєдинених в красвих союзах, дали би в школі коменду в руки катехита, як се тут запевнювано? Наколи знаєте устрій школи, то признасте, що то за мало дві години науки для релігії, для тих великих питань, котрі мають впливати ціле житє на чоловіка. Як має ся справа з духовними правами! Чи не зрозумієте, що сегодня учитель середної школи приневолений нераз 20 хвиль поважно говорити про безпеку для моральности? Проф. Масарик запевняє, що він напамінає студентів, але він признає мені: наколи в середній школі не положено основини, на котрій прийнялиб ся ті уїмненя унів. професора, то все пропало. Скоро середна школа спровадила молодця на бездороже, то опісля лише з найбільшим трудом можливий відворот. А коли скажемо ученикам, що ще півтретя місяця до кінця року шкільного, отже подумайте, щоби зібрати всі сили, може оден другий ще видобуде ся, щоби родичам принести добре свідочтво і радість.. (Страньский перебиває: о тім може ви говорите, але що говорять інші). Я маю надїю, що суд вітців і всіх тих, що знають дітей, доведе нас нарештє на сій дорозі до порозуміня, так само, як з великим вдоволенєм бачу, що сего дня, де так часто плюгавить ся монастирі, Єзуїтів і т. д., навіть зовсім вольнодумні батьки дають своїх синів на вихованє монастирське.

Вжеж певно не заперечите, що засади і методи, яких уживала Церква

300
161'20
13870

протягом віків аж до нині, не є злі самі про себе для молодих людей. Проф. Масарик висловив погляд, котрий мене особливо вразив, що Церква лише до XII ст. пособляла культурі. Не знаю, що на те сказати. Чи ж п. Масарикови може зовсім не відомий сей розвиток, який відбувався від XII го століття? Чи ж він нічого не чув про сей величавий розвиток в XII столітті, котрий як раз треба назвати первостепенним? І що як раз єго предположення мають основу в давнійшій культурі? З якогось часу походять властиво університети, про котрі тут тільки говорить ся? Не можете ніяк розділити цілої історії університетів від християнського духа. Хоч в сій хвилі може небагато католиків учить на університетах, але вони є і се наша заслуга. А що вони цілий час, часом більше, часом менше брали участі в науковім розвитку, се треба також записати в користь культурного пособляння катол. Церкви. Тодішні часи можуть міряти ся що до ідеалізму, одушевленя, внутрішньої сили з нинішніми. Наші найповажніші нинішні учені в Німеччині починають тепер розсліджувати, яким то способом в XII і XIII ст. так нараз проявив ся зовсім новий напрям. Звідки вийшла демократична ідея, котра впливала таким чародійним способом? Коли зайдете до Ассісі, знайдете таблицю на домі, де жив так часто висьміюваний св. Франц і сею таблицею велали демократи в Італії свого першого демократа минулих часів.

Говорено також про відступство від віри. Я зовсім згоджую ся з проф. Масариком, що се відступство від катол. Церкви не відбуває ся з теоретичних філософських причин, але спонукане часто зовсім іншими причинами. Я се признаю. В літах, коли я рішивсь присвятити ся богословію, в т. зв. світі чимало чудували ся. Говорено: як може чоловік стати богословом? Чому не вибирає собі іншого заводу? Світ так мало дає чоловікови. Отже се є причина, для якої говоримо, що треба також для катол. Церкви здобути певне признанє в суспільности, щоби молодий католик бачив: Церква є товариством, котре виступає, котре може показати ся. Бажаємо сего також з тої причини, щоби уможливлено молодим людям дістати ся на університет, щоби ми могли показати, що й католик є спосібний працювати для новітнього поступу науки зовсім рівновартно і на рівній ступні. Ми не такі безглузді, щоби ми говорили, що є якась католицька хемія, катол. природна історія. Але що до досліджуваня історії, то вже гляджу строгіше. Історичні досліді зроблені одним чоловіком мало коли роздобудуть правду. На катол. становищі стоїть н. пр. історик П а с т о р, що тепер кермує поважним австрійским інститутом в Римі. Він взяв ся написати історію папску і поставив одного папу, так сказатиб, перед прилюдну опінію, котрий довго стояв дуже низько, Юлія II. Читайте, що він зробив з Юлія II. Читайте ті розділи, як сї два великі уми, Юлія II і Мікель Анджельо разом впливали на штуку. Як Юлія II був тим, котрий пособляв Мікель-Анджельови всяким способом єго діяльності, так, що сьогодні не малиб ми Мікель-Анджелья без Юлія II. Коли який історик буде по 200 роках писати історію наших часів, то багато буде зависимим від сего, чи се буде соціял-демократ, чи христ. суспільник, чи вольнодумець. Але позаяк ми говоримо, що вся наука є процесом розвитку і може розвивати ся лише тоді, коли різні сили проявляють ся, то не гнівайте ся зараз, коли вам скажу: ми хочемо мати також католиків на університетах, котрі удержувє держава своїми грішми, щоби

они після свого розуміня розсліджували історію наших часів ітд. збирали матеріяли і тим могли доказати, що Церква при всіх недостаках і хибках людських була все могутним культурним чинником.

(Конець буде).

Зміна володаря в Швеції.

(×) Перед чотирма днями помер підхожий віком шведський король Оскар II, котрий ще до літа 1905 р. був також королем Норвегії. Був він внуком Наполеонського генерала Бернадоттога. Образований на упсальським університеті, великий приятель наук і шук; вступив неприготований на престіл зєдинених королівств Скандинавских, позаяк смерть бездітного брата Кароля XV. відчинила єму несподівано дорогу до скиптра. Одначе широкий овид умовий, прикмети характеру і набуте сильною працею образованє проявили ся небагом такою спасенною діяльністю, що і неприхильні єму відносили ся до него з повним признанєм.

Єго володарство оставило не затерті сліди на всіх царинах культури. Торговля, рільництво, промисл і школи як і організація війська найшли в нїм щирого опікуна і робітника. В тих змаганнях стрічав він вправді перепони в законодатних тілах, одначе єго популярність росла в міру того, як переконали ся, що єго змагання відкривають нову добу культурній роботі і кладуть підвалини до красшої будучини Швеції. Завдяки своїй вдачі умів король Оскар зближити ся до підданих в приватнім житю і здобув собі велику прихильність. Народ бачив в нїм не лише володаря, але й чоловіка широкого умового овиду, що умів погодити замишленє для військовости з культурною діяльністю. Ще перед вступленєм на престіл займав ся він історичними і літературними роботами і написав кілька розвідок. Яко перекладник творів з німецького письменства, переложив також шведскою мовою Гердероваго Сид а, а також Т а с а Гетого, писав гарні ліричні поезії, а єго твори безіменно прислані на конкурс штокгольмській Академії одержали нагороду. Єго писання видані в VI томах. Пособляв науковим подорожам Нанзена, Норденшільда і Свендрупа, а також науковим подорожам до Тибету, котрими вславив ся Свен Гедін.

Чимало заходив ся около здержаня і обнови останків штуки і пам'ятників історичних а єго ділом був також слашний збір гобелінів в Штокгольмі, позаяк він вельми запопадливо займав ся житєм скандинавских народів, їх звичаями і цілим фольклором. Визначав ся також на полі теорії музики, закладав наукові виданя, виголошував відчити, а яко бесідник поривав даром імпровізації. Лична відвага здобула єму нераз велике признанє. Так н. пр. одержав ратункову медалю за придержанє сполоханих коний в Ніцеї з нараженєм власного житя. Сю медалю носив покійник на мундурі побіч великого креста ордеру домашнього.

Наукові роботи покійника оцінив з признанєм учений світ. Зібрані на конгресі орієнталістів в Штокгольмі учені пошанували короля Оскара на сїм місці а в XXV літе єго володарства признали єму університети в Монахові, Ляйдені, Оксфордї, Больонї, Штрасбурзі і у Відні доплєм почесного доктора.

Сын єго і наслідник, що тепер щойно обняв престол по батькови, Густав V., ур. 16. червня 1858, займав ся доси лише військовими і державними справами і доперва буде мусів здобувати собі те становище, яке обезпечив собі єго батько

ще перед вступленєм на престіл. З державними справами мав він добру нагоду ознакомити ся, заступаючи недужого і старого вітця підчас хвилевої резігнації і підчас бурливого зїрваня унії Скандинавської.

Рішаючий спір в лютім 1905. застав Густава V. регентом, іменованим відручним письмом Оскара II. Унії не повело ся привернути, Оскар обняв в серпні 1905 р. знов владу, карльштадским договором з 23 вересня розв'язав наконечнє Унію, а 17. жовтня виголосив Оскар пам'ятну престольну річ, що була неначе похоронною промовою для 90-літнього спільного пожитя обидвох Скандинавских держав.

Густав V. обнимаючи володарство, зложив присягу на конституцію і виголосив при сій нагоді промову на засіданню державної Ради, в присутности ново заіменованого кабінету, виспих достойників і генералїції. Давши огляд культурного значіня для Швеції володарства Оскара II, заявив, що буде змагати до зєдиненя шведского народу для спільної праці і добра краю. Поступ можливий лиш тоді, коли всі верстви народні переймуть ся почутєм одвічальности. В тій цілі приймає девізу: «з народом для вітчизни».

Новий король є близько споріднений через подругу з цїсарем Вільгельмом, а також з англійским двором і се причинить ся до удержаня добрих взаємин з Німеччиною і Англією. Але він бажає також удержувати добрі взаємини з сусідною Росією, хоч пильно повинен буде уважати на жадобу, з якою Росія споглядає на шведске побереже. Рівновагою поміж західними, південними і східними сусїдами зуміє Густав V. причинити ся до удержаня мира і дальшого культурного розвитку Швеції.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В суботу: руско-кат.: Наума, Ф.; римо-кат.: Спїрїдіона. — В недїлю: руско-кат.: Авакума прор.; римо-кат.: Фортуната.

— Пам'ятковий хрестик з нагоди 60-літнього ювілею Папи Пія X. На 1908 рік, як відомо, випадає 60-літній ювілей св'ященства Папи Пія X. З сєї нагоди буде вибитий пам'ятковий хрестик для всіх католиків, на котрім з одной сторони буде зображене поличє Папи, а з другої виписанє папске благословенство. Викінченєм сего хрестика займає ся проф. Рудольф Маршалль з Відня. Хрестик сєї появиць ся невдовзі.

— З „Сільского Господаря“. В Олеську відбули ся дня 14. падолиста с. р. загальні збори олеської філії Тов. „Сільский Господар“ при участі понад 150 людей. Розпочав їх голова олеської філії о. Т. Дуткевич, котрий по короткій передмові виголосив виклад про господарство і садівництво в 1907 р. В інтересний і зрозумілий спосіб вияснив він причину теперішньої дорожнечі на гроші, причину неврожаю на збіжє, та розглянув ся в способах, о скілько тому лихови на будуче можна зарадити. Порухив також справу отвореня границь для ввозу збіжя і худоби. По тім викладі наступив звіт з діяльності видїлу філії за рік минулий і касовий віт за 1906 р. З них довідуюмо ся, що видїл на численних своїх засіданях обговорив і почасті ввів в житє способи, як можна наших селян довести до раціонального господарованя. Між иншим закупуено борону, якою члени товариства боронували в осени свої сїножати, спроваджено немало штучних навозів і розпродано селянам за готівку і на кредит, для пасічників заведено розплодов

стацию пасічництва і машину до вироблювання комірок з вошни, заведено розсадити стацию безрог. В своїй шкілці овочевих деревець веде виділ інтензивну культуру добірних щеп, і тепер має в ній понад 6.000 деревець. З сеї шкілки одержав сеї осени кожний член по дві добірні щепи, а ще немало лишило ся на продаж, які вже наперед позамовлювано. Щоби наших селян заохотити до плекання садів, виділ порішив до тих сіл, де буде 25 членів філії, дати 100 і більше щеп, які мають там засаджувати ся (в т. зв. свято деревець). Також спровадив виділ два гатунки нових картофель, розмножив їх на тамошніх ґрунтах в кількох місцевостях, і тепер роздав їх всім членам філії, щоби далше їх розширяли. При допомозі меліорацийного інженера п. А. Корнелі улажив в селі Кутах популярні виклади (на них було до 300 селян) про управу сіножатий на торфовисках і порішив там на разі оснувати досвідну стацию, а з часом витворити з неї і меліорацийну спілку. Такіж самі виклади уладжує виділ небагом і в Юзьковичах і ще в кількох селах, положених над торфовисками. Далше довідуємо ся з того звіту, що порішено розглянути ся в господарских справах в цілій околиці Олеська, щоби знати, де і як треба завести поправу всіх селянських ґрунтів, спожиткувати всі неужитки по селах і лучити наших селян в товариства. З касового звіту показує ся, що філія мала річного приходу 512 К 86 с і тількиж розходу. Над сими звітами розвинулась ширша дискусія, підчас якої стверджено, що виділ філії — помімо невеликих своїх грошевих засобів — докладав всяких заходів, щоби допомогти нашим селянам піднести ся матеріально. Тому по провіренню рахунків контрольною комісією уділено уступаючому відділові абсолюторію, і наступив вибір нових членів до виділу. В его склад увійшли: о. Тома Дуткевич яко голова, о. Яков Гутковский заступник голови, о. Александер Левицкий касвер, п. Почапский секретар, а п. В. Данилевич контролор; заступниками виділових вибрані: п. Дан. Максимович і Ів. Загоруйко. Опісля відбуло ся льосованє кільканайцяти господарских і садівничих презентів (а також і одно расове просятко), виключно поміж селян і міщан, а всім членам роздано по дві щепи і по кілька новітних родів бараболь. — К.

— Кардинал Рамполя обходив минувшій неділі (8. с. м.) 25-літній ювілей свого єпископства в найтіснійшій кружку. Після его виразного бажаня він прийняв по понтифікальній службі Божій лише ватиканську капітулу. Кард. Рамполя консекрований архієпи-

скопом Гераклеї 8. грудня 1882, коли то рівночасно був іменований нунцієм в Мадриті яко наслідник кардинала Сімонього. До сего часу був Рамполя секретарем Конгреґації надзв. церковних справ. Его консекрація відбула ся була в присутности цілого дипломатичного тіла і секретаря стану кард. Якобінього.

— Перед виборами у Львові. За два місяці мають відбути ся вибори 54 радних міста Львова. Тимто почали ся вже завязувати виборчі комітети. Перші передвиборчі збори урядили шинкарі та оповістили, щоби інші комітети зголошували ся в їх комітеті. Праса взяла на глум ту оповістку і висловила здогад, що шинкарям ходить певно о то, аби у їх передвиборчого комітету замовляти льокалі на почастунок виборців. Оноді почтові урядники вибрали свій комітет „опозиційний“ і розписали конкурє на трех кандидатів та оповістили, що інші передвиборчі комітети можуть з ними порозуміти ся, однак лише тоді, як годять ся, аби трех почтових кандидатів найшло ся на лісті радних. Про приготування львівских Русинів до виборів досі нічого не чувати.

— Уступленє архієпископа Лисбони. Апостольска Столиця на власну кількоразову просьбу дозволила архієпископови і патріярсі Лисбони, кардиналови Йосифови Севастіянвоні Noto зложити свій архієпископский уряд і яко Францісканінові вернути назад до монастиря. Архієпископ є роджений 1841 р. а став кардиналом 1884. Причиною уступленя не були ані его політичні відносини до держави, як писали ліберальні часописи, ані его становище до Ватикану, лише виключно щиро сердечна любов патріярха до свого Чина і до монастирського зединеня — наклонність, котра ему з кождою хвилию робила більшу трудність занямати таке відвічальне слановище і зносити ся з політичним товариством та світськими кругами. На его місце іменовано дотеперішнього єпископа з Algarve Msgr. Bello, одного з найталановитших князів Церкви в Португалії.

— Безробітє в Америці. В Америці через промислове переселенє страшенно зросло безробітє. На заводах і фабриках одного тільки Пітсбурга відправлено 48 тисяч робітників. Там же стратило свої місця кохо двох тисяч робітників залізничих. В Чикаго 90% заводів зменшило число робітників і скоротило робочий день; 40% будівельних робітників, 25% робітників при деревній промислі, дуже велике число робітників механічних заводів сидять без роботи. В Індіанополісі великі заводи зменшили на половину число робітників. Коли пе-

ресиленє затигне ся, можна думати, що безробітних будуть сотві тисяч. Через таке величезне безробітє переселенці робітники з Європи вертають назад уже тисячами, так що поїзди в Гамбургі і в Одербергу не в силі забрати всіх і перевести далше.

— Підвисшенє „ленунгу“. Рядові жоввіри жалували ся, що 12 сотиків денної платні не вистає їм на „пупреквізити“, а тепер ще крім того всею подорожіло. Війсковий заряд підвіс тому ту платню на 17 сотиків так, що „пенсія“ „гемайного“ ріжнить ся від „пенсії“ „фрайтра“ ледви о 3 сотики. В кругах рядових мало з тої причини настати велике одушевленє.

— Ватагу фалшивників банкнотів викрито в Реці. Они фабрикували 50-коронові банкноти і пустили їх в курс на пів мільона корон.

— Дефравдація в Делятині. З Делятина доносять, що велику сензацію викликала там вістка про утечу тамошнього бурмистра, Еразма Верницького. Слідячи за причиною утечі, найдено лист Верницького з дня 9. с. м., в яким він доносить, що допустив ся численних спроневерень і їде до Станиславова, аби там передати ся в руки суду. Однак досі не сповнив того приреченя і, здавсь, сам не зробить того. Делятинський суд зарядив безпроводочне слідство, а за Верницьким розписав гончі листи. Бурмистр Верницький мав в місті і в околиці велику повагу і довіре: був членом повітової ради в Надвірній, аґентом краківського тов. а обезпечень, презесом Sokoła ітд. Дефравдованої квоти поки що не знати. Крім шконтра в громадскім уряді заряджено перегляд актів аґенції тов. а обезп., якого книги забрав слідчий судія. (Доносить „Dziennik pol.“).

— Продажа великих маєтків. Великі земельні властители в полтавській губернії спішать ліквідувати свої маєтки користаючи зі спокою по селах. Селянський банк завалено порученнями продажі. Останніми часами банк набув 63 маєтки, з простором на 53,320 десятин, вартости на 10,623,767 карб. Окрім того куплено маєток удільного відомства на 18,468 десятин. Останній маєток і ще 38, простору на 28,011 десятин, дередано землеустройтельним комісіям. Роботи комісії мало продуктивні. Ліквідованє їде поволеньки. Енергічно заводиться ся, як повідомляє „Рѣчь“, хуторне господарство. В лубенськім повіті 132 господарі продали землю.

— Мирову нагороду Нобля розділено сего року по половині поміж Теодора Монету, президента італійської мирової ліги, і Ренольта, визначного французского правника, який був

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 92.

Лист Ізидора Мартиновича до Ізидора Воробкевича, писаний 24. XI. 1868.

(Дальше).

Знаю, що нагадаешь собі: „Больше крыку, якъ волны — таке ся надъ однимъ дурачествомъ розписує, якъ коли би то кто знав що було!“ — На тоє репликую: А гдежбы мое суелюбіє моглобы змолчати, коли такої виграло? По друге: Якъ би ся передъ Тобою не похвалити, коли лишъ Ты одияв не опукаль єсь и не тратилъ єсь вѣривъ мое очитаньє, а при томъ и своя вѣдомости вѣ найкращіємъ свѣтлѣ показалъ єсь! По трете, що єсть найважнійше: Уповаваю Тебе сказати Т. Вейсманови, що прегралъ вадро вина — лишъ вже не знаю, чи вѣмецке, що чинить 40 окъ, чи волоске, що лишъ по 12 окъ числять ся? Вѣконецъ пристаю и на волоске вадро, котре при моемъ приѣздѣ до Черновецъ вѣ товариствѣ висушати маємъ. И прошу Тя, най не крутитъ, бо я виразно казалъ ємъ: Ich habte die Wette!...

Теперьъ звертаюсь до того, що намъ по при наше званьє повинно бути вѣ кождой добѣ на умѣ. Якъ же до теперьъ їде єь подписами на нашу, якъ ю Дронъ призвавъ, Читальню? Чи, вѣсперашъ Тое дѣло такъ дороге зъ цѣлого сердца?

Я хотѣлъ бѣмъ, щоби помянуті підписи не собирали ся образомъ якои демонстрації противу Румунѣвъ. Румуны наши брата по крестѣ и по сожительствѣ. Русины ничоли не перешкоджали ихъ заведеню, але вѣперали и словомъ и грѣблми, а коли товариство румунске сегодне такъ красно продвѣтає, то истинно не мало до того и Русины причиняли ся. Коли же ся наше товариство безъ непотрѣбныхъ демонстрацій буде заводити, то моглибысьмо отъ праволюбія Румунѣвъ только жадати, аби намъ свавольно не перешкоджали!

Я и пр. ставши ся членомъ руского товариства, не перестану бути членомъ румунского.

Я знаю, що и Ты подѣляешъ мое мнѣніє, и тоє, що черезъ отношенїє прїязне межі Русинами ани одной ани другой стороны жадна шкода не причинитъ ся. Але то прїязне отношенїє повинно мати певну и не переступну границу.

Для тогожъ Тебе перше питалъ ся: Чи зъ цѣлого Ти сердца руску справу вѣсперашъ. Ти одновъ ноговъ стоишь вѣ таборѣ рускомъ, а другою вѣ волоскомъ... Отже тутъ власне

заходить вопросъ: Чи схочешъ и чи удашь Ты завше непоколимьо на тої узенькой границѣ утримати ся?...

That is the question! Бо вѣ народолобію дуализму нема!... Але чижъ я Тебе маю научати, простый сельскій приходникъ, мужа знаменитого, що стоимъ на выжинахъ товариства?! Що за заслуги має мой наслідникъ А. Прокоповичъ около словесности руской?

Чи Твоя многоцѣнна бібліотека для добрыхъ прїятелѣвъ и „жаждущихъ правды“ отверта?

Чи вже цѣлый накладъ Шумскевичевого Шевченка вийполъ, и чи можна его вѣ Тебе достати. Тымъ часомъ прощай, мылый друже, и не забувай, що завше числю ся Твоимъ.

Оршѣвцѣ 12/24 листопада 1868.

Исидоръ (Мартиновичъ).

Ч. 93.

Лист Осипа Барвінського до Із. Воробкевича, Друже Мій Щирый та не забутий!

Вже буде сѣму зъ чотири дні, якъ одібравъ я твою посилку черезъ почту; спасибігъ тобі за прислані книжочки. Розглянувшись по їхъ, бачу я мовъ передъ своїми очима тую Чорногору, того чорногорского юнака, чорногорську чорнобривку, те їхъ завзяты, борня изъ своїми ворогами Турками, бачу и тую

делгатом Франції на гагській конференції. Оба миротворці взяли по 90 тисяч корон. Др. Ернест Теодор Монета має літ 74, є родом з Медиолану, брав діяльну участь в рухах 1848 року та в повстаню Гарібальдогс; кілька літ був офіцером в італійськiм війську. Від 1868 до 1896 був шефом редакції медіолянського Secolo. Потім став пропагатором мира і засідав у всіх мирових конференціях. Др. Людвиг Ренольт є професором права в Парижі і членом постійного комітету роземного в Газі.

— **Масове прогнане з університету.** З причини останних розрухів на київськiм університеті релігiовано 800 студентів. В так прощеним університеті, на приказ міністра просвіти, зачнуть ся дальші виклади ще перед Різдом.

— **Патриарх православних Вірмен** в Etschjadzin Mkirtitsch, помер, а на єго місце має вступити патриарх вірм. з Царгороду, Орманія. З огляду на теперішнє некорисне положенє Вірмен, вибір патриарха („католикос“) має своє політичне значінє.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру в Калуші.** (Листе 4 вистави. Саля »Народного Дому«. Початок 7 1/2 вечер. Билети можна замовляти на всі 4 вистави від нині в торгівлі пні Коритовскої).

В суботу дня 14. с. м. »Галька« опера в 4 діях Ст. Монюшка. Гостинний виступ п. А. Гаєка, тенора львівського міського театру.

В неділю дня 15. с. м. »Маруся Богуславка« історична драма в 5 діях зі співами М. Старицького.

В понеділок дня 16. с. м. »Фавст« опера в 6 відслонах К. Гунда. Гостинний виступ п. А. Гаєка.

Ві второк дня 17. с. м. »Чорноморці« народна оперета в 3 діях М. Лисенка.

— **Іменованя.** Цісар іменував надзвич. професора краківського університета д-ра Юлія Макаревича, звичайним професором австрійського права і карного процесу на львівськiм університеті, а надзвич. професора, д-ра Вільгельма Брухнальського, звичайним професором польської мови і літератури на університеті у Львові.

— **3 тов. »Основа« укр. слух. політ.** За ласкавий уділ в нашiм інавгураційнiм концерті складаємо щирю подяку Вл. пп. Щедрови-Ганкевичевій, Хоткевичевій, артистови опери А. Людвігові, інж. Я. Вінцковскому, Б. Вахнянинови і тов. у »Бандурист«. — За Виділ: Ярослав Ганкевич, голова. Тит Білинкевич, секретар.

любовъ до отчини! Колибъ то Господь подаривъ и нашимъ Русинамъ такими бути! Прочитавши усю річъ про Степана Малого тай про все потрібне до сеі повістки, думаю надъ нею усе, и подумавши здаєть ся мнi, рідний мій, що де котрі уступи треба буде обширнійше розвинути, декотрі річи, тільки такъ розказані, вовсімъ читателеві передъ очи вивести, а розвивши оттакъ, гадаю, не менший буде її об'ємъ якъ Кулішевої Чорної ради. Ще я нічого не зачинавъ поправляти, треба мнi хотъ во дві неділі усе перестравити и ажъ втоді поправляти. бо не штука сказати »поправити«, а таки справді поправити. Скоро оброблю во два уступи, пошлю тобі прочитати, що ти на се скажишъ, хотъ то ще зъ двохъ уступівъ на цілу повість ні погляду ні суду мати не можна.

Теперь я кінчу твоє оповіданє »надъ Би-стрицею« поправляти — я єго нетакъ то поправляю, але переробивъ у таке оповіданє, якъ то Марко Вовчокъ пише у своїмъ I. томі. Здаєть ся, за те не будешъ ся гнівати; воно удасть ся добре, не згірше, якъ и Марковочкові удалось. А затитулувати вже не знаю, якъ либа »Циганка«.

(Дальше буде)

Телеграми

з дня 13. грудня.

Відень. На вчерашнiм засіданю палати, послів між иншими поставив внесене пос. о. Онишкевич на заведене IV. класи на галицьких залізницях. При дальшій дискусії над угодою пос. Люкш (нім. люд.) заявив, що буде голосувати проти угоди, бо она не узгляднює справ хліборобства. Пос. Баталія обговорював хліборобство в Австрії. По промовах пп. Вольфа і Гормузакого забрав голос президент міністрів бар. Бек. Бесідник полемізуючи з противниками угоди, виказує хосен, який будуть мати з неї всі австрійські народи і кінчить запевненєм, що всі послі всі народно-стий і сторонництв можуть з чистою совістю голосувати за угодою. Промову прийнято гримкими оплесками.

Пос. Дністрянський заявляє, що Русини з річевих і політичних мотивів будуть голосувати проти угоди і вказує на гнет четвертини мільона Русинів на Угорщині та на подібні відносини в Галичині. Порівнує події в Чернаві з подіями в Лядакі і заявляє, що адміністраційні урядники є сліхими послухниками всеполяків і змагають до відокреміння Галичини та польонізації Русинів. (Оплески на руских лавах). Потім промовляв пос. Стапінський, доказуючи, що з причини польско-рускої ворожнечі поносять кривду селяни як рускі так польскі. Довшу єго промову на тему міжнародних незгодин в Галичині нереривав часто пос. Старух. Перед кінцем засіданя промовляли ще ин. Бельоглавок і о. Сілінгер та генеральні бесідники: »проти« чеський радикал Гайн, а »за« христ сусп. о. Лянґ. Наступаюче засіданє нині.

Відень Про вчерашню довшу аудієнцію міністра Коритовського у цісаря, доносять, що мін. не вручив монарсі своєї димісії. Ще перед тижнем, коли грозив заколот задля податку від цукру, мін. Коритовський просив о димісію, але цісар єї не прийняв. Вчєра мінистер здав звіт з поладнаня цукрової справи, з дискусії угодової і з нинішнього стану в парламенті.

Будапешт Соїм прийняв в звичайнiм голосованю закон повновласний в справі угоди, почім засідає замкнено. На нинішнiм засіданю наступить третє читанє того закону і квотового закона.

Загреб. Вчєра о 1. год. бан відчитав королівський рескрипт, яким розв'язує ся хорватський соїм.

Оттава (Канада). Правительство поручило телеграфічно своїм представителям в Європі просити, аби не заохочувано до еміграції до Канади сеї зими.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 12. с. м.: о. С. Борис, Хлиплі; о. Вол. Скоробогатий, Москалівка; о. Лев Саламон, Честинь; Стеф. Дрогомирецький, Станіславів; о. Сев. Гаванський, Луки; Петро Броним, Зіболки; Яким Сапіга, Магерів; Бол. Василів, Мельниця; Ілля Мавзєвич, Журавин; др. Ботнер Маврикій, Львів; о. Іван Созапський, Черче; о. Вол. Малащук; Павло Придаткевич, Яворів; Андрей Мельник, Мизунь; о. Емил Билиньский, Русятин.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

„Псалтиря розширена“

в дуєі християнської молитви і пр. для ужитку церков. і молитвенного, поручена всіми трома Ординариями. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Вислав за попередним присланєм грошии, або посліплатою: А. Служарчук, парох Рунгури, п. Печеніжин.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензаційна програма.
від 1. до 15. грудня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Билети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
 - 4% листи гіпотечні
 - 5% листи гіпотечні преміовані
 - 4% листи Товариства кредитового земского
 - 4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
 - 4% позичку краєву
 - 4% облигації провінційні і всіякі ренти державні
- Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшiм курсі деннім.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. анц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Артист-маляр
Евген Турбацкий

Львів, ул. Пекарська ч. 43.
поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.
(14—?)

Розклад залізничних поїздів
важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракона	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станіславова	5:55	—	—	—	—
Коломні	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Пустомит	7:29	11:50	3:51	9:40H	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любія	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50†
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	12:40	1:4 †	4:50	8:20
Брухович	10:05†	—	3:2 †	5:30	9:35L
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:4 †
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станіславова	—	—	—	5:50	—
Коломні	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:28	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45H	1:26	6:25	10:30
Самбора	8:00	9:05	4:30	—	10:51
Любія	8:00	9:05	2:10†	4:30	10:51
Рава рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34L
Брухович	9:05†	12:41†	3:45	7:10	11:35†
Зимної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і сьвята означені † — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою H, — в неділі і сьвята від 1/8 до 31/8 що день буквою L